

KUNST

CENTRAAL

HAND-OUT DRAMA

Theaterlessen voor in de klas

Door Maghen Leidelmeijer en Jorn Laponder

In deze hand-out geven wij suggesties voor toegankelijke theateroefeningen die u kunt doen met de leerlingen in uw klas, geïnspireerd op het thema: 'Gi-Ga Groen'. Bij elke oefening is er een korte uitleg en voor welke groepen de oefening geschikt is. Ook kunnen er suggesties gegeven worden om de oefening geschikt te maken voor een bepaalde groep. Veel plezier!

GI-GA GROEN:

Oefening 1: **Geleide fantasie door de natuur**

Deze kent u waarschijnlijk

Vooraf geschikt voor de onderbouw

Bedenk van tevoren een verhaal waar u de kinderen mee naartoe neemt. U leest het verhaal voor en de leerlingen spelen alsof ze de reis meemaken. Bezoek allerlei plekken die voor gevarieerd spel kunnen zorgen. Reis van de koude noordpool naar de warme woestijn. Stimuleer groot spel tijdens het voorlezen. 'Het is echt heel koud'. U kunt snel schakelen tussen alle plekken waar u komt, dus het hoeft niet een realistische overgang te zijn.

De bovenbouw zou zelf hun eigen reis kunnen schrijven/bedenken en deze met de klas spelen.

Oefening 2: **Wandelen door de natuur**

Vooraf geschikt voor de onderbouw

Zet de klas aan de kant van de speelzaal. U gaat een wandeling maken door een natuurgebied. Tijdens de wandeling maakt u de plekken visueel voor de kinderen door het met tape af te plakken. Beschrijf bijvoorbeeld dat er een brug is, een boom staat, een rivier loopt, een slingerpad van grind is, een hobbel etc. Maak er een soort van hindernisbaan van. Misschien is er ergens een eng beest waar u even moet rennen of juist heel voorzichtig lopen om het dier niet wakker te maken, misschien is er een rozenveld waar u even ruikt. Bedenk leuke dingen en maak het visueel op de grond.

Daarna gaat de hele groep deze wandeling maken, dit kan een voor een of in kleine groepjes of in een lange slinger met de hele groep. De docent kan eventueel het parcours al van tevoren helemaal hebben getapet.

Met de oudere groepen zou er onderweg ook iets kunnen gebeuren.

Oefening 4: **Klankbad**

Geschikt voor alle groepen

In een klankbad ga je met de groep natuurgeluiden nadoen. Oefen van tevoren (of laat de kinderen zelf bedenken) welke natuurgeluiden er allemaal nagedaan kunnen worden met je lijf. Hierbij wat

KUNST

CENTRAAL

voorbeelden:

- Tikken op de grond met je nagels (zachte regen)
- Wrijven door je handen (hardere regen)
- Blazen (de wind)
- Hard in je handen klappen (bliksem)
- Stampen op de grond (donder)
- Geluiden maken (dieren)

Hierna kun je de groep splitsen, er is een luistergroep (deze groep stapt in het 'klankbad') die gaan op de grond zitten in een kring met hun ogen dicht. De andere helft van de groep maakt het klankbad door achterlangs de groep te lopen en van dichtbij en veraf geluiden te maken bij de luistergroep. Zorg ervoor dat er een kalme en geconcentreerde omgeving is zodat het een rustige klankbad wordt waar de luistergroep van kan genieten. Wissel daarna de rollen om.

Eventueel kan deze oefening gecombineerd worden met een verhaal van oefening 1.

Oefening 5: **Gekke details in de natuur**

Geschikt voor de bovenbouw

Bij deze opdracht gaan we de natuur in. Iedereen krijgt de opdracht om buiten op zoek te gaan naar gekke details in de natuur. Een gekke tak, een gezicht in een boom etc. Alles is goed. Geef de opdracht om minimaal 5 foto's te maken. De foto's op zich kunnen daarna gebruikt worden om aan elkaar te presenteren maar het doel van deze opdracht is vooral om de kinderen gedetailleerd naar de natuur te laten kijken. Maak er een avontuur van.

Oefening 6: **Locatietheater**

Vooraf geschikt voor de bovenbouw

Deze oefening kan gecombineerd worden met oefening 5. Verdeel de groep in groepjes en laat hen een locatie uitzoeken. Op deze locatie gaan de leerlingen goed naar de plek kijken en een verhaal bedenken die hier zou passen. Daar maken ze een scene van. U kunt als begeleider langs lopen om hen te helpen. Daarna komt er een presentatie ronde waarbij je met de hele klas gaat kijken op elke locatie naar de scenes.

Oefening 7: **Gekke weetjes in de natuur**

Vooraf geschikt voor de bovenbouw

Geef de kinderen een plant/boom/bloem als 'rol' (suggestie om planten/bomen/bloemen te geven die te vinden zijn rond de school of de plek waar ze vandaan komen, of de plek waar de kinderen geboren zijn). Ze krijgen de opdracht om een gek weetje te zoeken over deze plant/boom/bloem en deze te onthouden. Iedereen of in groepjes gaan ze op de vloer staan en zijn ze een Park samen. U loopt door het park en u benoemt wat u allemaal ziet. Als u langs de leerlingen loopt (of wanneer u er stil staat) vertellen de leerlingen het weetje over hun rol.

KUNST

CENTRAAL

Oefening 8: **Maak je eigen natuurdocumentaire**

Vooral geschikt voor de bovenbouw

Iedereen kent wel Freek Vonk. In deze opdracht gaan ze hun eigen documentaire maken. Laat de kinderen in groepjes onderzoek doen naar een stukje natuur in de buurt. Dit stukje gaan de leerlingen presenteren aan elkaar in de vorm van een documentaire. In deze documentaire is er een presentator (of meerdere) die enthousiast verteld over de ruimte. Laat de leerlingen het filmen met hun telefoon en eventueel monteren. De kinderen kunnen ook een scene maken en deze in de klas spelen.

Geef een max aan de aantal minuten om het niet te lang te maken.

U kunt er ook voor kiezen om juist niet voor een realistische documentaire te kiezen, maar de kinderen juist een fantasiewereld te presenteren. Bijvoorbeeld alsof ze midden in de jungle staan of midden in de woestijn.

Oefening 9: **Dagboek van een boom**

Vooral geschikt voor de bovenbouw

Laat de kinderen een dagboekfragment schrijven/bedenken vanuit het perspectief van een boom. Wat maakt hij/zij mee? Wat ziet en hoort hij/zij allemaal? Bedenk hoelang de boom er al staat? Hoeveel tijdperken heeft deze boom al meegemaakt? Stimuleer hun fantasie. Laat het ze opschrijven of opnemen. Uiteindelijk kunt u er scènes van laten maken of eenzelfde soort presentatie moment te creëren als bij oefening 7.

Oefening 10: **Dieren spelen**

Geschikt voor alle groepen.

Het spelen van dieren is een hele goede ingang tot theater spelen voor kinderen. Het geeft een duidelijk karakterbeeld en een duidelijk idee voor hun fysiek. Voor de onderbouw kan de hele groep hetzelfde dier spelen, of ze bedenken een eigen houding van een dier en zijn een standbeeld en vormen een beeldentuin. Met de oudere groepen kunnen er ook improvisaties worden gespeeld over ontmoetingen van dieren. Bijvoorbeeld: Improiseer een scene waar de Hongerige wolf en een Konijn wachten op de bus, of een theepartijtje bij de rups thuis.

Oefening 11: **Samen een verhaal maken**

Vooral geschikt voor de bovenbouw

Maak samen met de klas een verhaal wat zich afspeelt in de natuur. Iedereen zit in de kring en bedenkt één zin van het verhaal. De leerkracht begint met de beginzin: 'Ik liep vandaag in het bos en toen...' Stimuleer bij de klas om door te bouwen op wat degene voor hen bedenkt i.p.v. hun eigen idee door te drukken. U kunt ervoor kiezen om er een spannend verhaal van te maken door een spannend muziekje op te zetten en te zeggen dat het een horrorverhaal is. Of juist een liefdesverhaal door een romantisch muziekje op te zetten. Ga de kring rond en doe het eventueel nogmaals maar dan de andere kant op.

KUNST

CENTRAAL

SPELLETJES

Spel 1: **Commando Gi Ga Groen.**

Kort opwarm spel.

Dit spel kun je inzetten om de klas in beweging te krijgen en de concentratie vermogen aan te spreken.

Er zijn 3 commando's Gi, Ga en Groen. Wanneer je Gi zegt moet iedereen de grond aantikken. Wanneer je Ga zegt moet iedereen springen. Wanneer je groen zegt maakt iedereen een draai om z'n as. Laat de kinderen door de ruimte lopen en roep onregelmatig een van de commando's. Je kunt spelen met de snelheid van de commando's. Je kunt ook af en toen een ander woord roepen dat geen commando is. Ggggggeel. Ggggras. Ggggrapje.

Spel 2: **Wolf en de schapen.**

Spanning en concentratie voor de bovenbouw.

Dit spel kan met de hele klas of in 2 groepen worden gespeeld terwijl een ander deel van de klas kijkt.

1 iemand is de wolf en die wilt de schapen vangen. De wolf draagt een blinddoek. De andere kinderen zijn de schapen en moeten de wolf ontwijken. Zij moeten zo stil mogelijk bewegen zodat de wolf niet weet waar ze zijn. De ruimte waar dit spel gespeeld kan worden moet vrij zijn van losse objecten waar de wolf zich aan kan bezeren. De wolf kan door te huilen (aahuuuuuuuuuuuu) de schapen laten blaten. De schapen reageren altijd op het gehuil van de wolf door beeeeeeeeh te zeggen. Als de wolf een kind heeft aangeraakt met de handen dan is het schaap gevangen en dood. De schaap blaas dan nog dramatisch een keer voordat ze het spel uitstapt.

De leraar kan het spel versnellen door de ruimte te verkleinen. Dit kan door samen met de kinderen die kijken/af zijn, dichtbij te komen en een barrière te vormen. Als de wolf de "muur" pakt reageert de muur door zachtjes muur te zeggen. Hierdoor gaat het spel verder tot de wolf het schaap heeft gepakt.

Spel 3: **boswachter mag ik oversteken.**

Variatie op schipper mag ik overvaren voor de onderbouw.

Op de melodie van schipper mag ik overvaren zing je nu boswachter mag ik oversteken.

'Boswachter mag ik oversteken, ja of nee? Moet ik dan nog geld betalen ja of nee? Jaaaaa? Hoe?'

Laat de boswachter dan een dier uit het bos noemen, alle kinderen veranderen in dat dier en steken dan over.

Spel 4: **wervelwind klappen.**

Concentratie vanaf de middenbouw.

De klas staat in een kring. Iedereen heeft de handen paraat om te klappen. Een iemand begint en klapt een keer in zijn handen. Degene rechts klapt daarna enz. Het is de bedoeling om heel langzaam te beginnen en steeds iets te versnellen. Wanneer de groep geconcentreerd is en de klappen steeds geleidelijk sneller gaan, zal het voelen als een wervelwind van klappen. Tot het te snel gaat en het

KUNST

CENTRAAL

ritme verloren gaat. Je kunt dit spel steeds terugpakken voor de concentratie en om te proberen de wervelwind steeds langer vol te kunnen houden.

Spel 5: **wat voel ik?**

Kan aangepast worden voor onder en bovenbouw.

Onder een doek of in een doosje met uitsparing kan er om beurten gevoeld worden met de hand.

De leerkracht heeft allerlei natuurlijke materialen uitgekozen als voel object.

Bij de kinderen in de onderbouw kan de leerkracht vragen stellen over wat ze voelen. Vragen zoals is het hard of zacht? Glad of ruw? Groot of klein? Kun je vertellen waar je dit misschien in de natuur kan vinden? Waar groeit het? Wat voor kleur heeft het?

In de bovenbouw kunnen de andere kinderen de vragen stellen.

Een optie in de bovenbouw is om het kind dat voelt een kortverhaal te laten improviseren over wat ze voelen. Om het duidelijk te maken kan de leerkracht het voordoen. Bijvoorbeeld een takje: Wat ik voel is dun, hard en knokkelig. Het heeft vastgezetten aan een enorme grote wilg die langs de waterkant van de school groeide. Het waaide een keer zo ontzettend hard dat de wilg helemaal van links naar rechts boog. Nadat de wilg 10 keer heel hard van links naar rechts ging brak er een klein stukje af en dat kwam terecht in de tuin van ome Wim. Wim pakte het op en bewaarde het onder zijn kussen. Sindsdien slaapt ome Wim niet zonder zijn: onthulling: slaaptakje!

Spel 6: **Ik was vandaag in de natuur en ik zag...**

Een geheugenspel geschikt voor alle groepen

Een variatie op 'Ik ga op reis en ik neem mee...' maar dan 'Ik was vandaag in de natuur en ik zag...'

Heel veel plezier en maak er een mooie Kinderboekenweek van!

Groetjes,

Jorn en Maghen